

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Професор з
науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСВІТОЛОГІЯ

для здобувачів вищої освіти

спеціальності 073 Менеджмент

освітнього рівня другий / магістерський

освітньо-професійної програми 073.00.03 Управління закладом освіти

(за рівнями)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02156554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 301/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, літера)
« » 2023 р.

Київ – 2023

Розробники:

Гладкова Валентина Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри управління Факультету економіки та управління
Київського університету імені Бориса Грінченка;

Колінько Марина Вадимівна, доктор філософських наук, доцент,
професор кафедри філософії та релігієзнавства
Факультету соціально-гуманітарних наук
Київського університету імені Бориса
Грінченка;

Кузьменко Ольга Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії та релігієзнавства
Факультету соціально-гуманітарних наук
Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Гладкова Валентина Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри управління Факультету економіки та управління
Київського університету імені Бориса Грінченка

Колінько Марина Вадимівна, доктор філософських наук, доцент,
професор кафедри філософії та релігієзнавства
Факультету соціально-гуманітарних наук
Київського університету імені Бориса
Грінченка;

Кузьменко Ольга Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософії та релігієзнавства
Факультету соціально-гуманітарних наук
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу навчальну програму розглянуто і погоджено на засіданні
кафедри управління

Протокол від 08 . 02 . 2023 р. № 1
Завідувач кафедри Алла МИХАЦЬКА

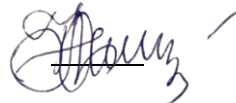
Робочу навчальну програму погоджено
з гарантом освітньо-професійної програми

073.00.03 Управління закладом освіти (за рівнями)

Гарант освітньо-професійної програми Алла ПАНЧЕНКО
06 . 02 . 2023 р.

Робочу навчальну програму перевірено
Заступник декана з науково-методичної та
навчальної роботи

____.____. 2023 р.

Оксана
КАЗАК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № на
20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № на

20__/20__ н.р. _____ (_____), «_» 20 р., протокол №

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання за дисципліною	5
4. Структура навчальної дисципліни	6
5. Програма навчальної дисципліни	7
6. Контроль навчальних досягнень	9
7. Навчально-методична карта дисципліни «Освітологія»	16
8. Рекомендовані джерела	17
9. Додаткові ресурси	18

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	5 / 150
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	5
Обсяг годин, в тому числі:	150
Аудиторні	20
Модульний контроль	10
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	120
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Провідне місце в системі багатоступеневої підготовки і перепідготовки наукових і науково-педагогічних кадрів посідають заклади вищої освіти (ЗВО) України. У більшості з них створені наукові школи, спеціалізовані вчені ради із захисту докторських; кандидатських дисертацій, магістратура, аспірантура, докторантура, система перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Знання методології, теорії, технології, методів та організації науково-дослідницької діяльності є базою для здобувачів вищої освіти.

Мета викладання **дисципліни «Освітологія»** – ознайомити студентів з процесами наукового дослідження, його структури, а також з індуктивним, гіпотезо-дедуктивним і системним методами дослідження; розвиток професійної компетентності менеджерів освіти на основі вивчення освітології як галузі міждисциплінарного наукового знання.

Завдання вивчення дисципліни – виробити у студентів вміння застосовувати нові методи соціально-гуманітарного дослідження, в основі яких знаходяться ідеї і принципи системного підходу, освітології, синергетики, акмеології та герменевтики, та сформувати загальні та фахові компетентності, що наведені в таблиці

<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	<i>ЗК1</i> – Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
	<i>ЗК3</i> – Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
	<i>ЗК6</i> – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	<i>ЗК7</i> – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</i>	<i>СК1</i> – Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, сучасні практики управління закладами освіти, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
	<i>СК2</i> – Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація (заклад освіти) визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СКУ 12 – Здатність до створення універсального освітнього середовища і, зокрема, для забезпечення рівного доступу до освіти осіб з особливими

освітніми потребами

СКУ 13 – Здатність до забезпечення державно-громадського управління у сфері освіти з метою задоволення суспільних інтересів громади.
--

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Програмні результати навчання дисципліни «Освітологія» надані в нижченаведеній таблиці.

<i>РН-1</i> – критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління у непередбачуваних умовах.
--

<i>РН-2</i> – ідентифікувати проблеми в організації (закладі освіти) та обґрунтувати методи їх вирішення.

<i>РН-8</i> – Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач з управління організацією (закладом освіти).
--

<i>РН-15</i> – Створювати універсальне освітнє середовище, зокрема, й інклюзивне освітнє середовище.
--

<i>РН-16</i> – Забезпечувати державно-громадське управління у сфері освіти та співпрацю з громадами.
--

У студентів в результаті оволодіння навчальним матеріалом мають бути сформовані безпосередньо такі *компетентності*:

- *особистісні*:

здатність до самоаналізу;

толерантність, комунікативність та чемність;

ініціативність і відповідальність;

- *професійні*:

здатність застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження;

здатність до планування науково-дослідних робіт;

здатність організовувати науково-дослідну роботу;

здатність до формування та обґрунтування наукових гіпотез;

здатність до оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень;

здатність до оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику;

здатність до інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження;

здатність до наукового пізнання на основі системного, синергетичного підходів;

здатність до висвітлення наукових результатів, підготовки наукових публікацій.

4.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	у с в с г с	Розподіл годин між видами робіт					Само стійн а
		Аудиторна:					
		Ле кці ї	Сем інар и	Прак тичн і	Лаб оратор ні	Індиві дуальн і	
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи новітніх інтегральних наук							
Тема 1.1. Освітологія як новітня інтегральна наука	28	2	2	-	-	-	24
Модульний контроль	2						
Разом	30	2	2	-	-	-	24
Змістовий модуль 2 Філософія освіти							
Тема 2.1. Філософія освіти у структурі наукового знання	28	2	2	-	-	-	24
Тема 2.2. Людинотворча місія освіти. Homo educatus (людина освічена)	28	2	2	-	-	-	24
Модульний контроль	4						
Разом	60	4	4	-	-	-	48
Змістовий модуль 3 Методологія науково-дослідницької діяльності							
Тема 3.1. Наукове дослідження та методика його виконання в освіті	28	2	2	-	-	-	24
Тема 3.2. Організація наукового дослідження	28	2	-	2	-	-	24
Модульний контроль	4						
Разом	60	4	2	2	-	-	48
Усього	150	10	8	2	-	-	120

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НОВІТНІХ ІНТЕГРАЛЬНИХ НАУК

Тема 1.1. Освітологія як новітня інтегральна наука

Сутність та ознаки науки. Основні складові системи наукових знань: абстракції, принципи, наукові закони, теорія. Функції, мета, завдання науки. Основні елементи науки: об'єкт, суб'єкт, наукова діяльність суб'єкта.

Едукологія та освітологія як новітні інтегральні науки. Освітологія – витоки наукового напрямку. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку. Сфера освіти як синергетична система. Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання.

Змістовий модуль 2

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

Тема 2.1. Філософія освіти у структурі наукового знання

Філософія освіти як галузь філософського знання: об'єкт і предмет дослідження. Філософське осягнення феномену освіти і науки. Ідея освіти та її витоки. Еволюція людини і зародження ідеї освіти. Освіта як система.

Основні підходи до визначення предмета філософії освіти. Історія розвитку філософії освіти в Україні. Філософія освіти Григорія Сковороди. Освіта в Україні і світі (сучасні реалії).

Методологічні функції філософії освіти в сучасному освітологічному дискурсі. Філософія освіти як гранично широка рефлексія на освіту, як наука і світогляд, метод і методологія, логіка й теорія цінностей, які виконують онтологічну, гносеологічну, світоглядну, аксеологічну функції.

Філософія освіти у міжособистісних відношеннях, соціально-культурних контекстах. Типи раціональності та моделі освіти. Проблемне поле і місце в системі філософського знання в другій половині ХХ століття – початку ХХІ століття: В. Андрущенко, В. Бех, І. Бойченко, І. Зязюн, М. Євтух, В. Кремень, С. Клепка, Н. Кочубей, В. Лутай та ін.

Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання.

Тема 2.2. Людинотворча місія освіти. Homo educatus (людина освічена)

Людинотворча місія освіти. Особистісна парадигма в освіті. Біологічні та соціокультурні чинники у розвитку особистості. Аксіологічне осмислення освіти. «Homo educatus» – новий еволюційний тип людини. Освітні запити покоління homo educatus. П'ята цивілізаційна (четверта промислова) революція та зміна освітньої екосистеми сучасної людини.

Soft & hard skills. Академічний розум та емоційний інтелект. Компетенції для демократичної культури та лідерства у ХХІ столітті. Освітня політика в умовах глобалізації.

Змістовий модуль 3

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 3.1. Наукове дослідження та методика його виконання в освіті

Системний характер наукового пізнання. Ідея як продукт людської думки, форма відображення дійсності. Наукове знання як складний об'єкт дослідження.

Методологія науки: сутність, мета. Методологічна основа наукового дослідження. Роль методу в науковому дослідженні. Методика наукового пізнання. Класифікація методів: формальні, змістовні, загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні.

Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний. Факти дійсності і наукові факти. Емпіричний рівень дослідження, його стадії. Теоретичний рівень дослідження. Побудова теоретичних знань.

Метод дослідження. Рівні наукового дослідження. Методи емпіричного дослідження спостереження. Вимоги до спостереження. Опис як пізнавальний підсумок спостереження. Порівняння, вимірювання, експеримент, їх особливості. Загальнологічні методи, що застосовуються на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження. Методи теоретичних досліджень.

Тема 3.2. Організація науково-дослідницької діяльності

Наукова проблема як форма наукового мислення. Процес постановки наукової проблеми. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності. Творчий підхід дослідника. Наукове мислення. Плановість у науковій діяльності. Колективність наукової діяльності. Самоорганізація праці дослідника.

Дослідницька діяльність та правила проведення досліджень. Основні особистісні якості дослідника. Раціональність організації праці дослідника. Техніка спілкування, правила і прийоми, які використовуються для ділових контактів. Ведення власного архіву дослідника.

Інформаційний підхід у методології пізнання. Наукова інформація та її джерела. Поняття наукової інформації. Види та вимоги до наукових видань: автореферат, дисертації, препринт, збірник наукових праць, матеріали наукової конференції, тези доповідей наукової конференції, науково-популярне видання. Робота з науковою літературою. Особливості збирання, обробки та інтерпретації інформації.

Етапи наукового дослідження. Обґрунтування наукової проблеми, вибір та формулювання теми дослідження. Суть проблеми, актуальність теми. Мета та конкретні завдання дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Вибір методів дослідження. Опис процесу дослідження. Формулювання висновків.

Магістерська робота як самостійна науково-дослідницька кваліфікаційна робота. Комплексні завдання, що вирішуються у роботі. Структура магістерської роботи. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Захист магістерської роботи.

СЕМІНАРСЬКІ (ПРАКТИЧНІ) ЗАНЯТТЯ

Семінар 1.1

Тема. Едукологія та освітологія як новітні інтегральні науки.

Мета: Проаналізувати засади едукології та освітології як новітніх інтегральних наук.

Питання до обговорення:

1. Основні складові системи наукових знань: абстракції, принципи, наукові закони, теорія.
2. Функції, мета, завдання науки.
3. Основні елементи науки: об'єкт, суб'єкт, наукова діяльність суб'єкта.
4. Едукологія та освітологія як новітні інтегральні науки.
5. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку.
6. Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання.
7. Філософія освіти та її розвиток в Україні.
8. Особливості менеджменту та маркетингу в сфері освіти.
9. Освітні індикатори в міжнародному оцінюванні освітніх систем.
10. Управління конкурентоспроможністю закладів освіти.

Семінар 2.1

Тема. Філософія освіти у структурі наукового знання.

Мета: Формувати у студентів загальні теоретичні уявлення про філософію освіти як розділ наукового і загальнофілософського знання.

Питання до обговорення:

1. Філософія освіти як галузь пізнання: об'єкт і предмет дослідження.
2. Дуалізм філософії освіти.
3. Історія розвитку філософії освіти в Україні.
4. Концептуальні засади філософії освіти в Україні та їх впровадження в педагогічну практику.
5. Філософські засади Національної доктрини розвитку освіти.

Проблемна дискусія: У чому полягає стратегічна мета філософії освіти? Аргументуйте свою відповідь.

Семінар 2.2

Тема. Людинотворча місія освіти. *Homo educatus* (людина освічена).

Мета: Формувати у студентів здатність виявляти, аналізувати та прогнозувати тенденції розвитку сучасної освіти.

Питання до обговорення:

1. Основні тенденції та протиріччя в сучасній освіті.
2. Сучасний ідеал освіченості.
3. Нова місія та візія закладів освіти у суспільстві, що навчається.
4. Освіта в Індексі людського розвитку.
5. Освіта як одна із цілей сталого розвитку: проблеми та перспективи.
6. Джерела формування сучасних освітніх екосистем міста, регіону, країни.

Семінар 3.1

Тема. Особливості наукових досліджень в освіті.

Мета: Проаналізувати сутність наукового дослідження та методики його виконання в різних галузях.

Питання до обговорення:

1. Системний характер наукового пізнання.
2. Наукове знання як складний об'єкт дослідження.
3. Методологічна основа наукового дослідження.
4. Методика наукового пізнання.
5. Класифікація методів: формальні, змістовні, загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні.
6. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний.
7. Емпіричний рівень дослідження, його стадії.
8. Теоретичний рівень дослідження.
9. Метод дослідження.
10. Рівні наукового дослідження.
11. Методи емпіричного дослідження спостереження.
12. Порівняння, вимірювання, експеримент, їх особливості.

Практичне заняття 3.1.

Тема: Організація наукового дослідження

Мета: Опанувати вміння здійснювати організацію наукового дослідження

Практичне завдання:

Відкоректувати бібліографічний опис наданого списку наукової літератури згідно вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

З наданого орієнтованого переліку тем для магістерського дослідження вибрати 2 і для кожної з них сформулювати мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів в одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
		Кількість балів	Максимальна кількість балів	Кількість балів	Максимальна кількість балів	Кількість балів	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	0	0	0	0	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	0	0	0	0	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Робочою програмою не передбачені					
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ		Робочою програмою не передбачено					
Разом			42		84		84
Максимальна кількість балів: 210							
Розрахунок коефіцієнта: $210:100=2,1$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Теми курсу	Завдання для самостійної роботи	Максимальна кількість балів за 1 виконане завдання
Змістовий модуль 1		
Освітологія як новітня інтегральна наука	Розкрити зміст основних понять теми та перевести основну інформацію в мову таблиць, схем, графіків, або у вигляді презентації (вибір за бажанням).	5
Змістовий модуль 2		
Філософія освіти у структурі наукового знання.	Проаналізувати та узагальнити опрацьований матеріал у вигляді конспекту. Представити результати роботи у вигляді електронного документу	5

	формату Microsoft word.	
Людинотворча місія освіти. Homo educatus (людина освічена).	Проаналізувати та узагальнити опрацьований матеріал у вигляді конспекту. Представити результати роботи у вигляді електронного документу формату Microsoft word.	5
Змістовий модуль 3		
Методологічні основи наукового дослідження	Розкрити зміст основних понять теми та перевести основну інформацію в мову таблиць, схем, графіків, або у вигляді презентації (вибір за бажанням).	5
Організація наукового дослідження	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види бібліографічної інформації. 2. Організації, які входять до складу Національної системи науково-технічної інформації України. 3. Можливості і обмеження сучасних інформаційних технологій. 4. Форми представлення результатів наукових досліджень. 5. Вимоги до структури наукових статей, встановлені вищою атестаційною комісією (ВАК) України. 6. Правила оформлення ілюстративного матеріалу (плакати, слайди). 7. Відмінність вимог до наукової доповіді та наукової статті. 8. Основні елементи наукового дослідження, які необхідно виявити в процесі структуризації наукової статті. 	5
Разом:		25

Оцінювання самостійної здійснюється наприкінці вивчення кожного змістового модуля у формі перевірки 1-го виконаного завдання із наведеного переліку. Виконане завдання з переліку до кожного змістового модуля оцінюється в балах: від 1-го до 5-и балів.

Критерії оцінювання завдання для самостійного виконання:

Питання розкриті повністю	2 бали
За результатами розкриття питання надані висновки	2 бали
Наданий бібліографічний опис використаних літературних джерел (згідно діючих стандартів)	1 бал

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється наприкінці вивчення кожного змістового модуля у формі модульної контрольної роботи. Студент в кожній контрольній роботі повинен виконати 2 завдання за тематикою змістового модуля.

Виконана робота завантажується студентом в систему MODLE в чітко визначені терміни; викладач перевіряє надіслані контрольні роботи та оцінює їх.

Максимальна оцінка за якісно виконану контрольну роботу – 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Обидва питання розкриті повністю	10 балів
За результатами розкриття питання надані висновки	10 балів
Наданий бібліографічний опис використаних літературних джерел (згідно діючих стандартів)	5 балів

Змістовий модуль 1

Контрольна робота № 1

1. Сутність пізнання, його види: чуттєве і раціональне.
2. Форми мислення: поняття, судження, умовивід (висновок).
3. Сутність та мета наукового дослідження.
4. Рівні дослідження: теоретичний та емпіричний.
5. Теоретичні та прикладні наукові дослідження.
6. Едукологія та освітологія як новітні інтегральні науки. Порівняльний аналіз.
7. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку.
8. Сфера освіти як синергетична система.
9. Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання.
10. Концепція освітології академіка В. О. Огнев'юка.

Змістовий модуль 2

Контрольна робота № 2.1

1. Філософія освіти як галузь пізнання. Основні підходи до визначення предмета філософії освіти.
2. Філософія освіти як гранично широка рефлексія на освіту, як наука і світогляд, метод і методологія, логіка й теорія цінностей, які виконують гносеологічну, світоглядну, аксеологічну і ін. функції.
3. Дуалізм філософії освіти.
4. Особливості філософського осягнення освіти.
5. Філософія як світоглядна стратегія освіти. Методологічні функції філософії освіти.
6. Філософія як особлива сфера духовно-практичного засвоєння світу, як сутність того дійства (процесу, відносин), яке розгортається у просторі і часі.
7. Філософія в її класичному розумінні як онтологія і гносеологія, соціальна філософія і філософія історії, логіка і аксіологія.
8. Філософія освіти у міжособистісних відношеннях, соціально-культурних контекстах.
9. Типи раціональності та моделі освіти.
10. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання.

Контрольна робота № 2.2

1. Фундаментальні цілі сучасної освіти у міжнародних документах.
2. Освіта як одна з цілей сталого людського розвитку: вітчизняний та міжнародний аспекти.
3. Цінність освіти для особистості, регіону, держави.
4. Освітні екосистеми: цілі та шляхи створення.
5. Причини та наслідки зміни орієнтації від «освіти *на все життя*» на «освіту *впродовж усього життя*».
6. Місія та візія сучасної школи та нові ролі вчителя.
7. Місія та візія сучасного університету та нові ролі викладача.
8. Відмінність між *homo educatus* та *homo informaticus*; між суспільством освічених людей та інформаційним суспільством.

9. Людський капітал та економіка знань.

10. Форсайти в освіті: навіщо прогнозувати розвиток освіти.

Змістовий модуль 3

Контрольна робота № 3.1

1. Системний характер наукового пізнання. Ідея як продукт людської думки, форма відображення дійсності.
2. Наукове знання як складний об'єкт дослідження.
3. Методологічна основа наукового дослідження.
4. Роль методу в науковому дослідженні.
5. Класифікація методів: формальні, змістовні, загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні.
6. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний.
7. Рівні наукового дослідження.
8. Методи емпіричного дослідження спостереження. Вимоги до спостереження. Опис як пізнавальний підсумок спостереження.
9. Порівняння, вимірювання, експеримент, їх особливості.
10. Загальнологічні методи, що застосовуються на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження.

Контрольна робота № 3.2

1. Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень.
2. Функції інформації: інформативна, стимулююча та орієнтуюча.
3. Організація збору практичної інформації.
4. Освітня інформація, її класифікація і призначення у науково-дослідному процесі.
5. Класифікація інформації, що міститься в наукових документах (залежно від способу представлення): сигнальна, релевантна, бібліографічна і нова (основна).
6. Наукова проблема як форма наукового мислення. Процес постановки наукової проблеми.
7. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.
8. Плановість у науковій діяльності. Колективність наукової діяльності. Самоорганізація праці дослідника.
9. Дослідницька діяльність та правила проведення досліджень.
10. Етапи наукового дослідження. Обґрунтування наукової проблеми, вибір та формулювання теми дослідження.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обов'язку навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань, критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри управління та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та рубіжного модульного контролю.

Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студента на заліковому заході.

Критерії та показники оцінювання результатів семестрового контролю наведені в таблиці до п. 6.1.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Сутність та ознаки науки.
2. Основні складові системи наукових знань: абстракції, принципи, наукові закони, теорія.
3. Функції, мета, завдання науки.
4. Основні елементи науки: об'єкт, суб'єкт, наукова діяльність суб'єкта.
5. Форми мислення: поняття, судження, умовивід (висновок).
6. Сутність та мета наукового дослідження.
7. Рівні дослідження: теоретичний та емпіричний.
8. Едукологія та освітологія як новітні інтегральні науки.
9. Освітологія – витoki наукового напрямку.
10. Історія становлення та розвитку освітології як наукового напрямку.
11. Сфера освіти як синергетична система.
12. Освітологія як галузь міждисциплінарного наукового знання.
13. Філософія освіти та її розвиток в Україні.
14. Особливості менеджменту та маркетингу в сфері освіти.
15. Теоретичні та прикладні наукові дослідження.
16. Етапи дослідницької роботи.
17. Сутність концепції дослідження.
18. Мета, об'єкт, предмет дослідження.
19. Наукова проблема. Обґрунтування актуальності проблеми.
20. Наукова новизна, її функції. Теоретична та практична значущість.
21. Системний характер наукового пізнання.
22. Ідея як продукт людської думки, форма відображення дійсності.
23. Наукове знання як складний об'єкт дослідження.
24. Методологічна основа наукового дослідження.
25. Роль методу в науковому дослідженні. Методика наукового пізнання.
26. Класифікація методів: формальні, змістовні, загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-наукові, дисциплінарні та міждисциплінарні.
27. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний.
28. Факти дійсності і наукові факти.
29. Емпіричний рівень дослідження, його стадії.
30. Теоретичний рівень дослідження. Побудова теоретичних знань.
31. Рівні наукового дослідження.
32. Методи емпіричного дослідження спостереження. Вимоги до спостереження. Опис як пізнавальний підсумок спостереження.
33. Порівняння, вимірювання, експеримент, їх особливості.
34. Загальнологічні методи, що застосовуються на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження.
35. Методи теоретичних досліджень.
36. Інформаційний підхід у методології пізнання.
37. Наукова інформація та її джерела. Поняття наукової інформації.
38. Види та вимоги до наукових видань: автореферат, дисертація, препринт, збірник наукових праць, матеріали наукової конференції, тези доповідей наукової конференції, науково-

популярне видання.

39. Технологія роботи з науковою літературою.
40. Особливості збирання, обробки та інтерпретації інформації.
41. Наукова проблема як форма наукового мислення. Процес постановки наукової проблеми.
42. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.
43. Творчий підхід дослідника. Наукове мислення.
44. Плановість у науковій діяльності.
45. Колективність наукової діяльності.
46. Самоорганізація праці дослідника.
47. Дослідницька діяльність та правила проведення досліджень.
48. Основні особистісні якості дослідника.
49. Раціональність організації праці дослідника.
50. Техніка спілкування, правила і прийоми, які використовуються для ділових контактів.
51. Ведення власного архіву дослідника.
52. Етапи наукового дослідження.
53. Обґрунтування наукової проблеми, вибір та формулювання теми дослідження.
54. Суть проблеми, актуальність теми.
55. Мета та конкретні завдання дослідження.
56. Об'єкт і предмет дослідження.
57. Вибір методів дослідження.
58. Опис процесу дослідження.
59. Формулювання висновків.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Освітологія»

Разом: 150 год., лекції – 10 год., семінарські – 8 год., практичні заняття – 2 год.,
самостійна робота – 120 год., модульний контроль – 10 год., залік – 2 год.

Змістові модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3
Назва модуля	Теоретичні основи новітніх інтегральних наук	Філософія освіти	Методологія науково-дослідницької діяльності
Кількість балів за модуль	42 бали	84 бали	84 балів
Лекції	Освітологія як новітня інтегральна наука 1 бал	Філософія освіти у проблемному полі філософського знання. Філософське осмислення проблем розвитку вітчизняної освіти. 2 бали	Наукове дослідження та методика його виконання в освіті. Організація науково-дослідницької діяльності. 2 бали
Теми семінарських (практичних) занять	Едукологія та освітологія як новітні інтегральні науки (семінар) (11 балів)	Стратегічна мета філософії освіти (семінар) (11 балів) Філософське осмислення тенденцій та протиріч розвитку сучасної освіти. (семінар) (11 балів)	Особливості наукових досліджень в освіті. (семінар) (11 балів) Організація наукового дослідження. (практичне заняття) (11 балів)
Самостійна робота	24 год. 5 балів	48 год. 10 балів	48 год. 10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульні контрольні роботи 2.1,2.2 (50 балів)	Модульні контрольні роботи 3.1,3.2 (50 балів)
Підсумковий контроль	ПМК у формі заліку		

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна (базова):

1. Бірта Г. О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень [Текст] : *навчальний посібник*. Міністерство освіти і науки України, ВНЗ УКООПСПЛККИ «Полтавський університет економіки і торгівлі (ПУЕТ)». Київ : Центр учбової літератури, 2017. 142 с.
2. Вагнер Т. Створення інноваторів: як виховати молодь, яка змінить світ. Київ: K.FUND, 2015. 222 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : *Навч. посіб.* Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Вступ до освітології: *Навчальний посібник* / Упорядники: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. Київ: ВП «Едельвейс», Київ, 2017. 382 с.
5. Григоруk П. М., Хрущ Н.А. Методологія і організація наукових досліджень [Текст] : *навчальний посібник*. Хмельницький національний університет. Київ : Кондор, 2017. 206 с.
6. Данильян О. Г., Дзьобань О.П. Організація та методологія наукових досліджень : *навч. посіб.* Харків : Право, 2017. 448 с.
7. Діамандіс П., Котлер С. Переможець: як досягти колосального успіху і вплинути на світ. Київ: K.FUND, 2016. 253 с.
8. Д'юї Джон. Демократія і освіта. Львів: Літопис, 2003. 294 с.
9. Ідея Університету: Антологія / Упоряд.: М.Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М.Зубрицька. Львів: Літопис, 2002. 304 с.
10. Інтернаціоналізація вищої освіти: світовий досвід: *монографія* / М.А. Дебич. – Суми: Університетська книга, 2017. 291 с. URL: http://www.book.sumy.ua/book?task=callelement&format=raw&item_id=919&element=5c2eeec3-3c7b-427a-9a20-13b52a024c93&method=download
11. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень : *навчальний посібник*. Київ : Професіонал, 2008. 239 с.
12. Конверський Анатолій. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
13. Костюкевич В. М. та ін. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за ступеннями магістра та доктора філософії (спеціальність: 017. Фізична культура і спорт) [Текст] : *навчальний посібник*. Київ : КНТ, 2018. 634 с.
14. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : *навчально-методичний посібник* з кредитно-модульної системи організації навчального процесу для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» для всіх економічних спеціальностей. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, Кафедра економічної теорії та регіональної економіки. Полтава : Оріяна, 2012. 182 с.
15. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : *навчальний посібник*. Київ : Кондор, 2006. 204 с.
16. Кузьменко О.М. Поняття «едагологія» та «освітознавство» в контексті розвитку освітології. *Освітологія: витоки наукового напрямку*, 2012. С. 186–199. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/7326/>.
17. Мальська М. П., Пандяк І.Г. Організація наукових досліджень : *навчальний посібник*. Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 135 с.
18. Огнев'юк В. О., Сисоєва С.О. Науковий напрям інтегрованого дослідження сфери освіти – освітологія. *Креативна педагогіка*. Вип. 5. Вінниця, 2012. 108 с.
19. Основи методології та організації наукових досліджень [Текст] : *навчальний посібник* для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів / Міністерство освіти і науки України,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка ; за ред. А. Є. Конверський. Київ :

Центр учбової літератури, 2016. 352 с.

20. Основи методології та організації наукових досліджень : *навч. посіб.* для студ., курс., аспір., ад'юнктів / за ред. А.Є. Конверського ; МОН України, КНУ ім. Т.Шевченка. Київ : ЦУЛ, 2010. 351 с.

21. Основи наукових досліджень : *навч. підручник* / Нац. академія пед. наук України, Університет менеджменту освіти. Київ : Педагогічна думка, 2012. 143 с.

22. Освітологія: хрестоматія: *Навчальний посібник* для студентів вищих навчальних закладів / Укладачі: Огнев'юк В. О., Сисоєва С. О. К.: ВП «Едельвейс», 2013. 728 с.

23. Освітологія: витоки наукового напрямку: *Монографія* / За ред. В. О. Огнев'юка; Авт. кол.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва, Л. Л. Хоружа, І. В. Соколова, О. М. Кузьменко, О. О. Мороз. К.: ВП «Едельвейс», 2012. 336 с.

24. Освітологія: фахова підготовка. *Навчально-методичний посібник* за редакцією В.О. Огнев'юка. Київ, КБГУ, 2014. 612 с.

25. Пахотін К. Про едукологічні дослідження у вищій школі. URL: <http://blog.liga.net/user/pakhotin/article/14842>.

26. Свааб Дік. Ми – це наш мозок / пер. з нім. О. Коцюби. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 496 с.

27. Сисоєва С. О. Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти. *Педагогіка. Наукові праці*. 2011. Вип. 141. Том 153. С. 5 – 11.

28. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень : *конспект лекцій*. Київ : Академвидав, 2005. 208 с.

29. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : *навчальний посібник*. 2-ге вид., допов. Київ : Слово, 2012. 240 с.

30. Сисоєва С. О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень : *підручник* для магістрів спец. «Педагогіка вищої школи». Рівне : Волинські береги, 2013. 359 с.

Додаткова:

31. Демківський А. В., Безус П.І. Основи методології наукових досліджень [Текст] : *навч. посібн.* К. : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.

32. Толочко С. Едукологія та освітологія: актуальність розвитку в умовах реформування освіти в Україні. *Наукові записки БДПУ. Серія: Педагогічні науки*. Вип.2. Бердянськ: БДПУ, 2018. с.179-191. (<http://bdpu.org/pedagogy/ua/>)

33. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : *навч. посібн.* / В. Є. Юринець ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

Ресурси мережі Інтернет

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.

Національна парламентська бібліотека України URL : <http://www.nplu.kiev.ua>.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Онлайн-бібліотека видавництва «Центр учбової літератури». URL:

<https://library.kubg.edu.ua/informatsiya/oholoshennia/450-vidkryto-dostup-do-onlain-biblioteky-vydavnytstva-tsentr-uchbovoi-literatury.html>

2. Бібліотека Alpina Digital. Вхід з логіна та пароля бібліотеки

<https://library.kubg.edu.ua/informatsiya/oholoshennia/474-testovyi-dostup-do-korporatyvnoi-biblioteky-alpina-digital.html>

3. Інтернаціоналізація вищої освіти: світовий досвід: монографія / М.А. Дебич.

Суми: Університетська книга, 2017. 291 с. URL:

http://www.book.sumy.ua/book?task=callelement&format=raw&item_id=919&element=5c2ecec3-3c7b-427a-9a20-13b52a024c93&method=download